





TEKENINGEN: GERRIT STAPEL - TEKST: STEVEN STAPEL

JENNE

de gouden kris

deel 3



uitgeverij **de Lijn**



bibliotheek van het nederlandse beeldverhaal 32



© Gerrit Stapel/Steven Stapel

boekuitgave

© de Lijn – Bayum

omslag: Gerrit Stapel

ISBN 9066535 18 0

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotocopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Wat er aan dit album vooraf ging

Publicatie van „JONNE”

*Tot nu toe zijn er in het weekblad
Danald Duck drie verhalen van
Jonne gepubliceerd, te weten:
verhaal 1:*

*De edelsteen van het onheil
(DD nr. 10 t/m DD nr. 25 in 1978)
verhaal 2:*

*De vloek van de Hugenoot
(DD nr. 8 t/m DD nr. 25 in 1979)
verhaal 3:*

*De gouden kris
(DD nr. 41 in 1980 t/m DD nr. 5 in
1981)*

*De verhalen 1 en 2 zijn in 1980
gebundeld en uitgegeven door
Uitgeverij Oberon onder de titel
„De edelsteen van het onheil”.*

De avonturen van Jonne zijn spannende avonturenstrips, die zich afspelen in de tweede helft van de zeventiende eeuw.

Het is de tijd van Michiel Adriaanszoon de Ruyter, Jan de Wit, de tijd van de zeevaarders naar de Oost en van de handelsoorlogen met Engeland.

We ontmoeten Jonne, een knaap die met zijn moeder in het Noordhollandse De Rijk woont. Jonne komt in aanraking met Lord Karel, die een geheimzinnig sieraad achterlaat in de herberg waar Jonne werkt. Jonne gaat met de edelsteen achter Karel aan en treft hem in Amsterdam, waar ze in handen vallen van een ronselaar. Voordat ze het weten, hebben ze getekend voor dienst op een zeeschip. Ondertussen zijn er twee vreemdelingen – waarvan er één Engels spreekt – naar Lord Karel op zoek. Wanneer deze lieden vernemen dat Lord Karel en Jonne geronseld zijn, vertrekken ze naar Engeland.

Inmiddels zijn Lord Karel en Jonne met de „Stadt Alcmaer”, een V.O.C.-schip, op weg naar de Oost. Na een hevige storm, waarbij het schip water maakt, wijkt de koopvaarder uit naar Engeland. Bij Sheerness gaat het schip voor anker. Als het schip op de scheepshelling ligt, worden Jonne en Lord Karel er op uitgestuurd om aan wal zeekaarten te kopen. Helaas ontmoeten beide vrienden hun achtervolgers, die het onfortuinlijke tweetal in een koets ontvoeren. Onderweg wordt Jonne uit de koets gegooid en begeeft hij zich naar Londen. Na veel spannende gebeurtenissen wordt de edelsteen, die Jonne om zijn hals draagt, gestolen door een vreemdeling met één arm. Jonne vindt Lord Karel terug, die hem de geschiedenis omtrent de edelsteen uit de doeken doet. Karels grootvader had de juwelen afhandig gemaakt van de Franse Hugenoten. Eén edelsteen werd vervloekt en veel afschuwelijke gebeurtenissen volgden elkaar op. Nu wilde Lord Karel met de edelsteen bij notaris Piggot verschijnen. Hij zou dan de rechtvaardige erfgenaam worden van zijn vader en de vloek zou opgeheven zijn. Na veel strubbelingen, waarbij Lord Karel nog een document onderschept dat gaat over het opzetten van een spionagenet in Amsterdam en een op handen zijnde nieuwe oorlog tussen Engeland en de Republiek, besluit Lord Karel in Engeland achter te blijven. De éénarmige man, Jarvis, een vroegere bediende van Lord Karels vader, wreekt zich op de schavuiten. De schipper van de „Stadt Alcmaer” besluit zo snel mogelijk naar Holland terug te keren en Jonne neemt afscheid van zijn vriend.

In het boek dat U nu in handen heeft, ontmoeten we Jonne Semeynsz weer als timmermansleerling in de Oost. Er wordt een opstand voorbereid tegen het Europees gezag door de zeevolken van de Riouwarchipel, de Orang Laoet... Het verhaal is weer totaal anders van sfeer dan de vorige verhalen. Enfin, oordeelt U zelf!







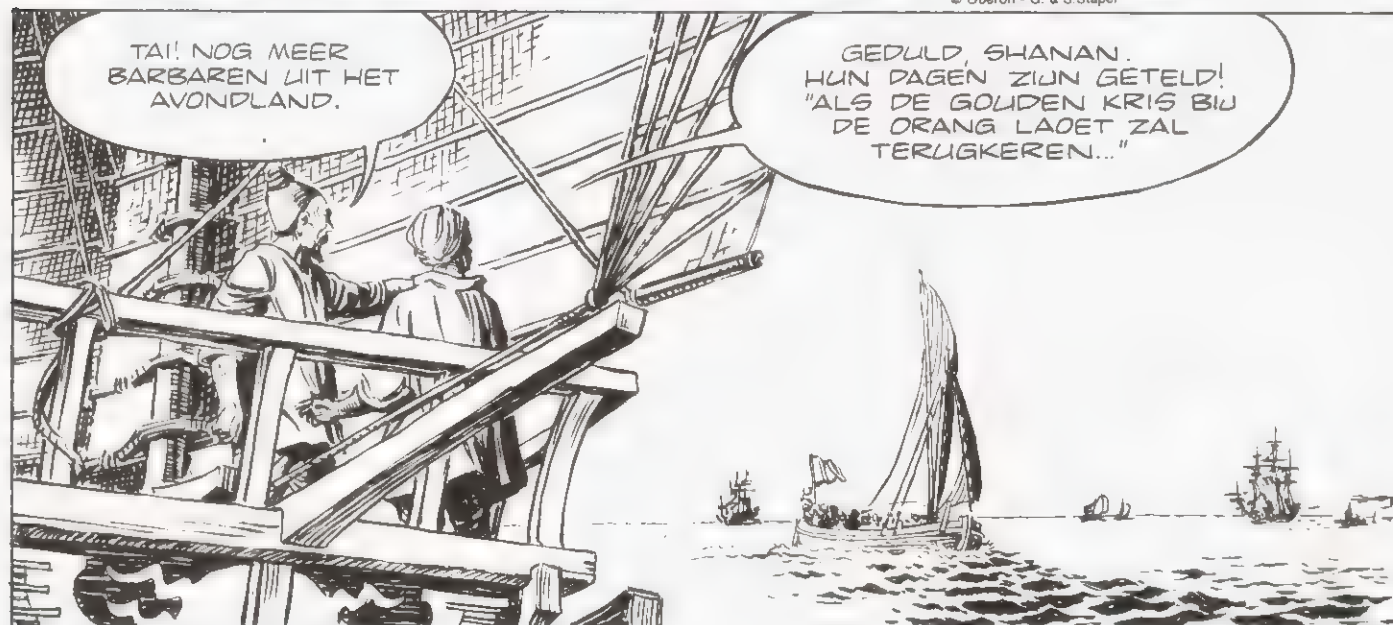
DE REDE VAN BATAVIA,
FEBRUARI 1666...







© Oberon - G. & S. Stapel





PEER!
HOE KOMEN
JULLIE
HIERZ!

MET DE
"ZEEWOLF" VAN
FORMOSA! HOE
IS HET IN
HOLLANDZ



BONJE MET DE
ENGELSEN!
DAAROM ZIJN
WE HIER!

ZIJN JULLIE 'M
GESMEERD DANZ
HIER ZIJN OOK
ENGELSEN IN DE
BLURT, HOOR!

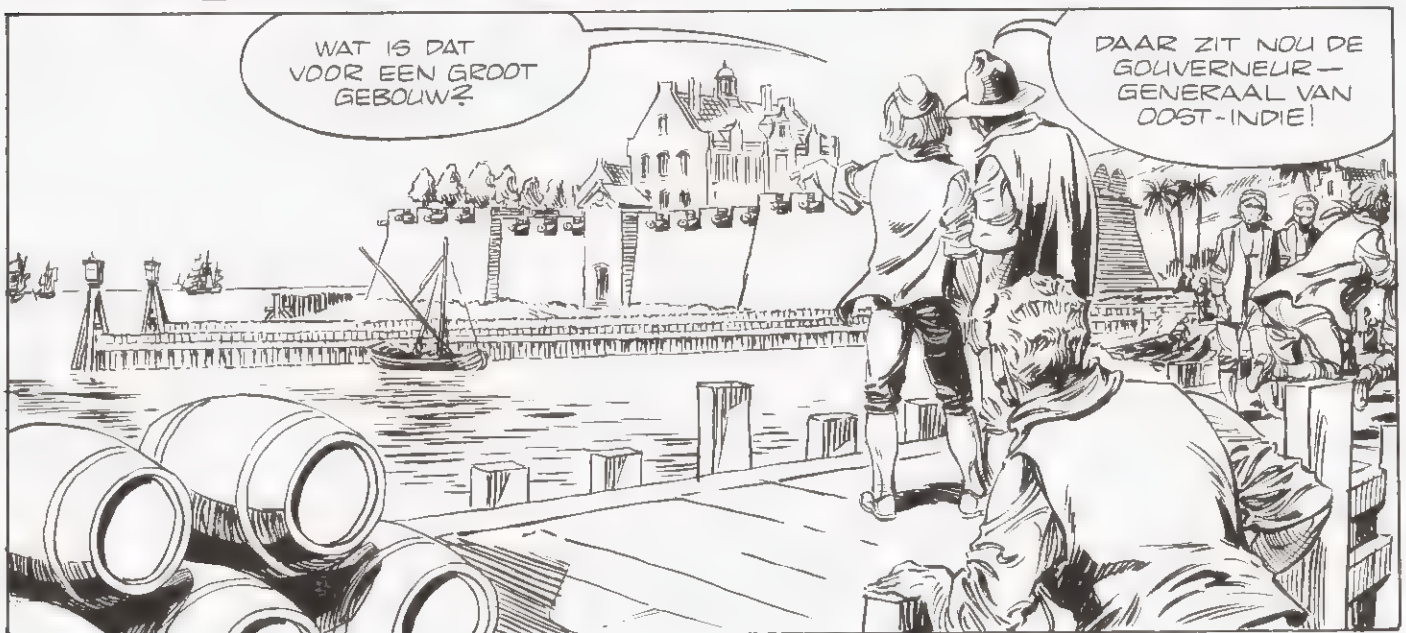


JA?
ZITTEN
DE ENGELSEN
HIER ECHT IN
DE BLURT
?

JA, WAT
DACHT
JE DANZ
ER IS HIER
EEN HOOP
TE HALEN,
EN WIJ
HOLLANDERS
ZIJN NIET DE
ENIGEN DIE
DAT WETEN, HOOR!

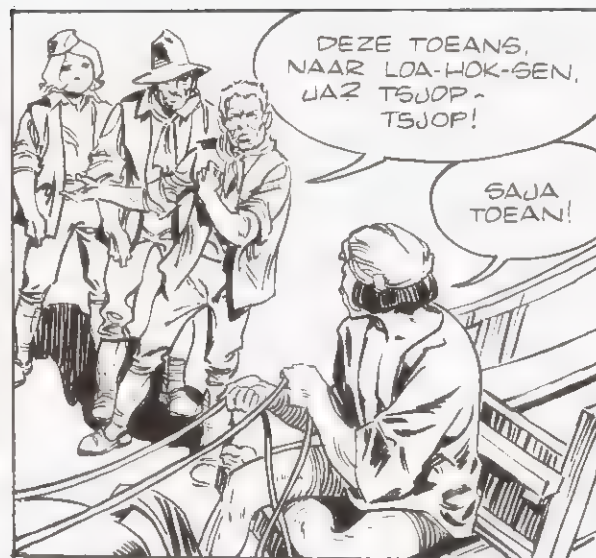


WIP, JONNE
AAN WAL!
IK KOM!



WAT IS DAT
VOOR EEN GROOT
GEBOUWZ

DAAR ZIT NOU DE
GOUVERNEUR —
GENERAAL VAN
OOST-INDIE!





LOA-HOK-SEN,
TOEAN!

KIJK, HOLLANDSE
LETTERS!

HIER, VRIEND!

ZEELANDIA



TIEN JAAR GELEDEN
WAS DIT NOG HET
BOLWERK ZEELANDIA,
MAAR NU IS HET DE
BESTE EETTENT VAN
DE OOST, JONNE.
ONTHOUD DAT
GOED!



ZOEK JE IETS,
BAAG?

HET KAN
TOCH NIET
ANDERS OF HIJ
MOET HIER
ZIJN...

© Oberon - G. & S. Stapel



DAAR!



GUNNEMAN!
OUWE VREETZAK
DAT JE DR
BENT!

SNOEKER, NU
ALWEER
TERUG!?







© Oberon - III. & S-Stapel



ER IS TUMULT IN HET EETHUIS...



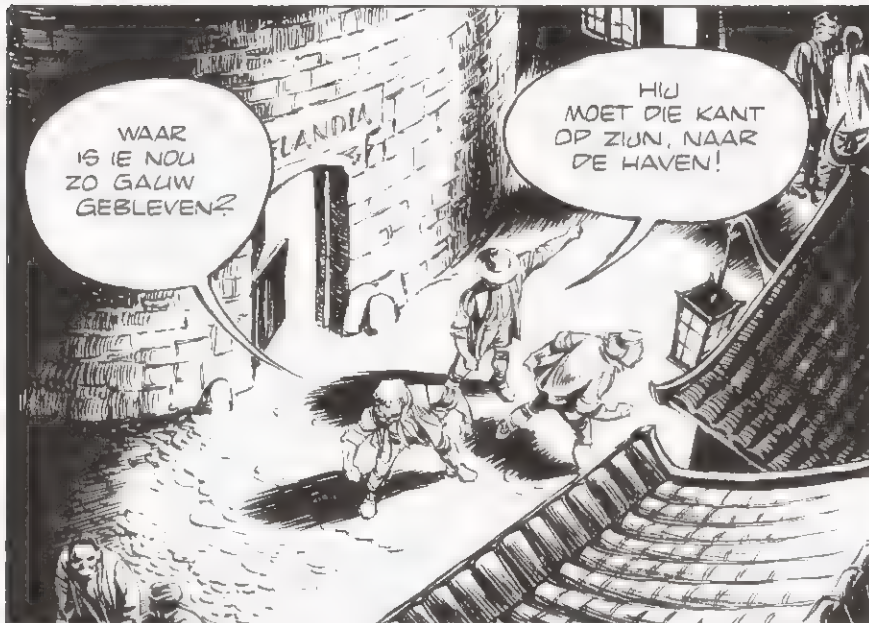
WAT
KRIJGEN
WE NOU?

MAAR DIE
HEEFT EEN KLAP
VAN DE MOLEN!



HEE,
GUNNEMAN!

KOM OP, ER
ACHTER
AAN!



WAAR
IS IE NOU
ZO GALIW
GEBLEVEN?

HIJ
MOET DIE KANT
OP ZIJN, NAAR
DE HAVEN!



DAT ZO'N
DIKKE VENT ZO
HARD RENNEN
KAN!

PSST...
SNOEKER
HIER!



HEE, GUNNEMAN!
BEN JE GEK
GEWORDEN?



NEE, MAAR ALS
WE DAAR GEBLE-
VEN WAREN, WERDEN
WE DAT WAARSCHIJN-
LIJK WEL! KOM, WE
MOETEN HIER
DOOR!



DIA
MAIN MAIN-
SABA
TOEROETLAH
DIA!

ACHTER DE KEUKEN
VAN LOA-HOK-SEN...



...BEGINT DE
ACHTERVOLGING!



WE MOETEN HIER
ALS DE BLIKSEM
WEG! WE ZULLEN
WEL GEVOLGD
WORDEN!

WAAR
GAAN WE
HEENZ?



NAAR DE HAVEN, MAAR
WEL MET EEN OMWEG! KOM
MEE, ZO STIL MOGELIJK!

EN ZO GAAT HET GEZELSCAP OP WEG NAAR DE
HAVEN, DOOR STRAATJES, OVER BRUGGETJES EN
LANGS PADEN DIE ZELFS SNOEKER NIET KENT...



WAT
EEN
DOOLHOF!

DES
TE
BETER! WE
KOMEN ZO
BIJ DE
RIVIER!

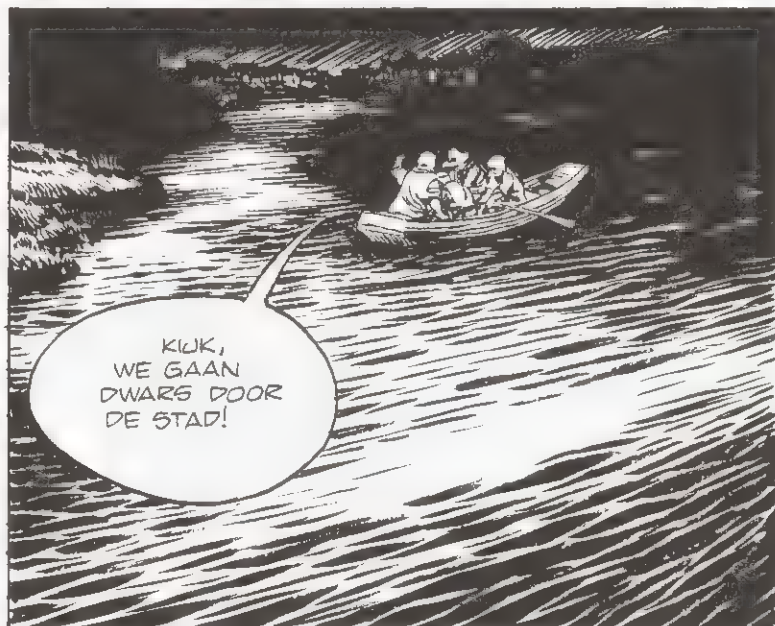
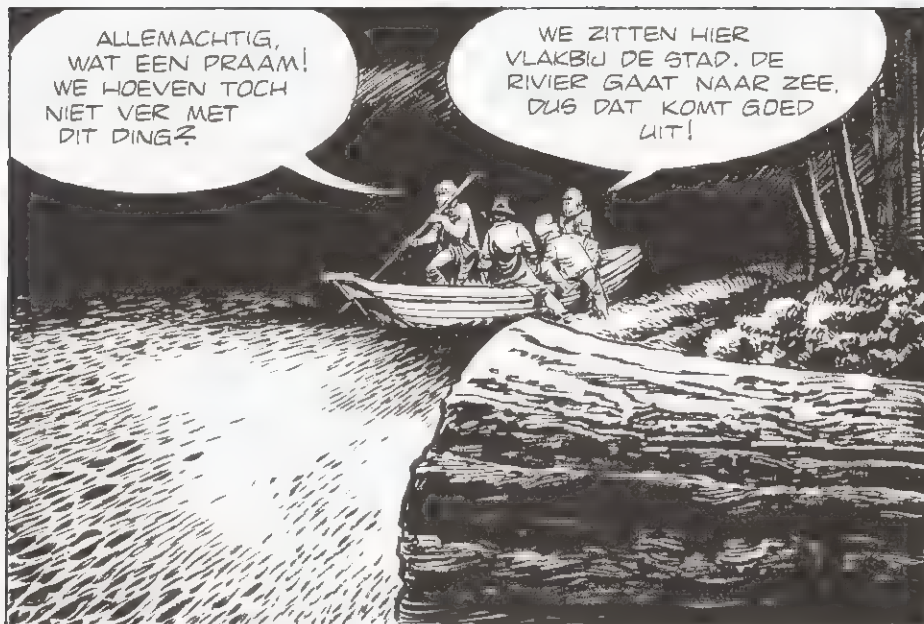


HA, DE KALI!
NOU KUNNEN
WE VAREN!



© Oberon - G. & S. Stapel







ALS WE GEVOLGD
WERDEN IS ER EEN
GOEIE KANS DAT
WE DIE LUI KWIJT
ZIJN!

JE KUNT NAUWE-
LIJKS ZIEN WAT
ER OP DE
OEVER GEBEURT.

ER
LIGGEN
OVERAL
BOOTJES!



MAAR DIE TWEE
BOOTJES VAREN. EN
VOLGENS MIJ DEZE
KANT OP! TREK 'NS
WAT HARDER AAN
DIE RIEMEN, LUI!



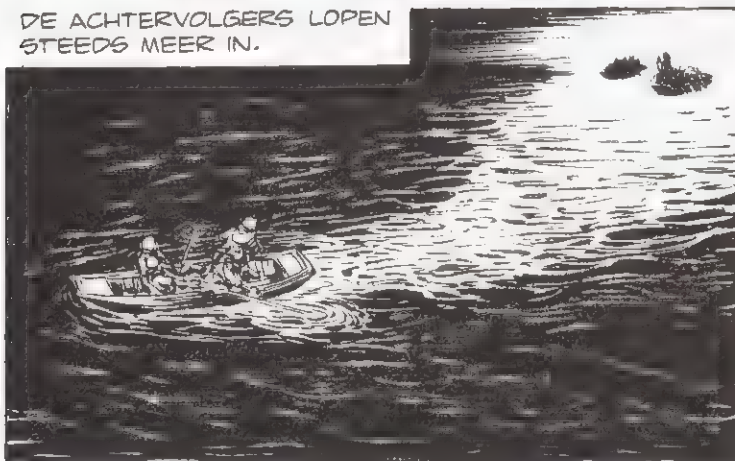
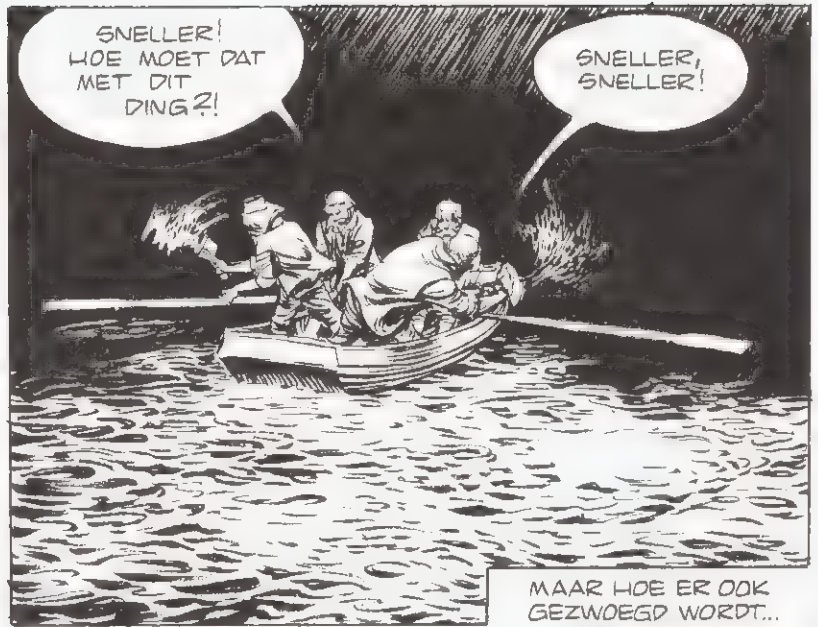
DIE SCHUIT IS
ZO LEK ALS EEN
MANDJE! MIJN
VOETEN ZIJN
KLETSNAT!

IK HOOS ME
ONGELUKKIG,
BAAS!

WE KUNNEN
GEEN VAART MAKEN.
WE MOETEN NAAR
DE OVERKANT!



NOU WORDT HET
TOCH MENENS!



OP HET KASTEEL VAN BATAVIA,
EEN PAAR DAGEN LATER...

IN DIT
RAPPORT STAAT DAT
ALLES BEGON IN DAT
EETHUIS BIJ HET NOEMEN
VAN DE NAAM VINCK.
IS DAT ZO?

DAT ZOU
IK WEL
DENKEN...

...WANT TOEN
HOLDE METEEN
DIE BEDIENDE
WEG EN TOEN
VERTROUWDE
GUNNEMAN
DE ZAAK
NIET MEER!

EN TERECHT!
ALS DIE HOLLANDSE
PATROUILLE NIET
BIJ DE RIVIER
WAS
GEWEEST...



INDERDAAD.
WIE VAN
JULLIE KENDE
DE NAAM
VINCK?

IK,
SINJEUR.

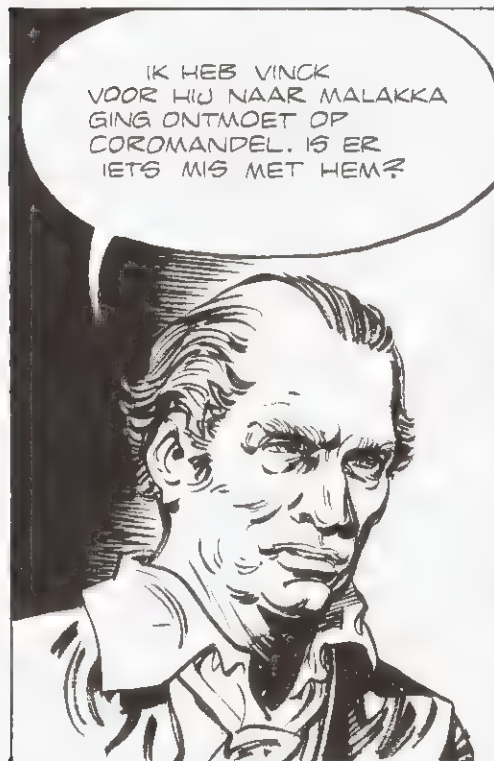


IK HEB VINCK
VOOR HIJ NAAR MALAKKA
GING ONTMOET OP
COROMANDEL. IS ER
IETS MIS MET HEM?

MAAR
GOED... IK
WEET
GENOEG...

BEDANKT,
MANNEN!

KAN IK
LI EVEN
SPREKEN,
SCHIPPER?





WAAROM
MOESTEN WIJ NOU
WEG EN BLEEF DE
SCHIPPER?

OMDAT GEWOON
SCHEEPSVOLK NIET
ALLES MAG
WETEN!



MAAR IK GEEF JE OP
EEN BRIEFJE DAT ZE
NOU ZITTEN TE
SMOEZEN HOE ZE
DIE VINCK KUNNEN
VINDEN!

SNOEKER ZIT ER
NIET VER NAAST...



ZOALS IK AL ZEI HOORDE
CONTROLEUR VAN DEN
ENDT DIE INLANDER IETS ZEGGEN
OVER RALANG OF ZO, EN
DAT ZOU...



...DIT
EILANDJE
KUNNEN
ZIJN!



DA'S ANDERS WEL
EEN EIND
WEG!

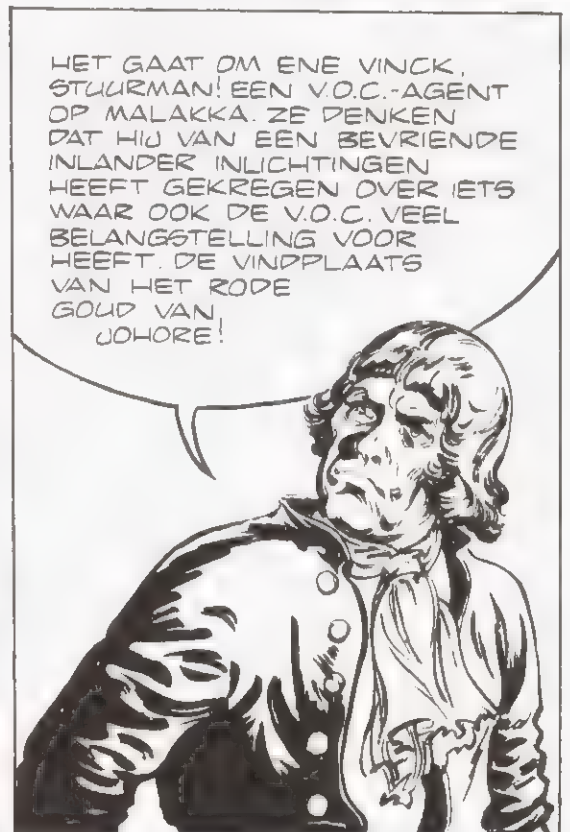
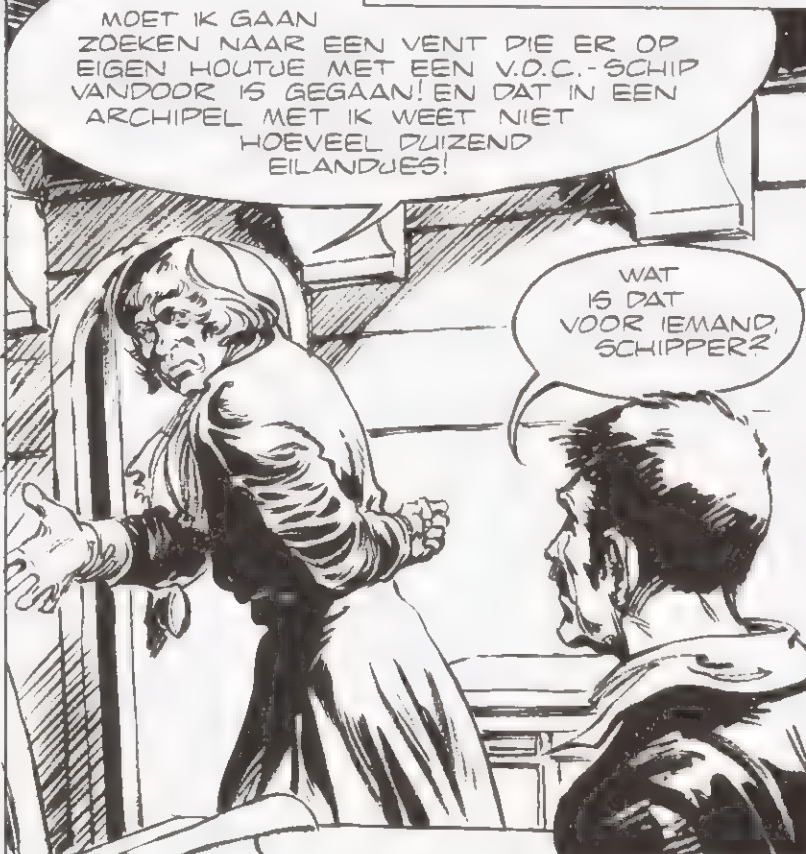


TWEE DAGEN LATER,
VOORRADEN WORDEN
AAN BOORD VAN DE
"ZUYDERZEE"
GEBRACHT...

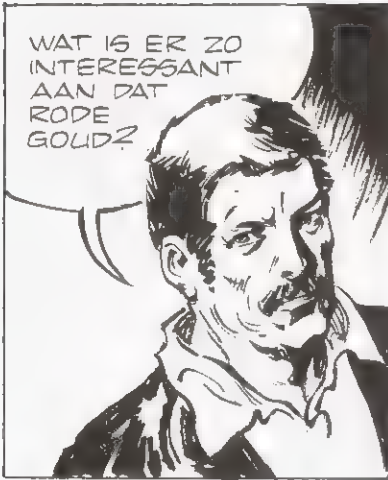




OOK IN DE KAPITEINSHUT HEERST WEINIG ENTHOUSIASME VOOR DIT PLOTSELINGE VERTREK...



WAT IS ER ZO
INTERESSANT
AAN DAT
RODE
GOLD?



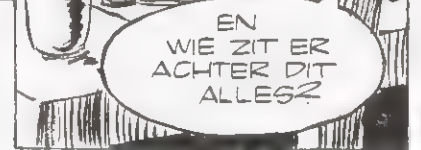
IN DE EERSTE PLAATS IS HET
GOLD, EN DAN ZIJN ER STERKE
AANWIJZINGEN DAT DE OPSTANDEN
TEGEN DE COMPAGNIE IN
MAKASSAR EN OP DE TOEKANBESI-
EILANDEN DAARMEE
GEFINANCIERD
WORDEN...



DIE INLANDER
VAN VINCK WERD
VERMOORD MET
EEN ORANG-LAOET
-KRIS. DE PIJL DIE
GUNNEMAN, DE
KONSTABEL VAN DE
"ZEEWOLF", TUSSEN ZIJN
SCHOUDERBLADEN KREEG
ZOU DAAR OOK VANDAAN
KUNNEN KOMEN. HET IS
NIET UITGESLOTEN DAT
DE ORANG LAOET ERBIJ
BETROKKEN
ZIJN!

DE ORANG
LAOET! DAT ZIJN
TOCH DIE FANATIEKE
LUI UIT DE RIOLW-
ARCHIPEL? DAAR
HEB IK NIET
GRAAG MEE
TE MAKEN!

EN
WIE ZIT ER
ACHTER DIT
ALLES?



IK OOK NIET, MAAR
DE V.O.C. IS DE BAAS.
KUNNEN WE
VERTREKKEN?



WE
WACHTEN
NOG OP KRUIT
EN KOGELS!



OOK DAARIN WORDT
SPOEDIG VOORZIEN!

VOORZICHTIG,
MAATJES! DAT WAS
DE LAATSTE! ALS HET
IN HET WATER VALT IS
HET KRUIT NIETS
MEER WAARD EN
MOET JE ZELF MET
JE KOGELS
GOOIEN!

ALS LIJ 'NS
IN HET
WATER VIEL!
KUNNEN WE
LACHEN!
ZIJN WE
KLAAR?

JA!
WAAR
GAAN
JULLIE
EIGENLIJK
HEENZ?

AL SLA JE ME DOOD!
MISSCHIEN NAAR
MAKASSAR, OM
MET DIE LIJ DAAR
TE BAKKE-
LEIEN!

MET DE SPIL WORDEN
DE ANKERS INGEHAALD...

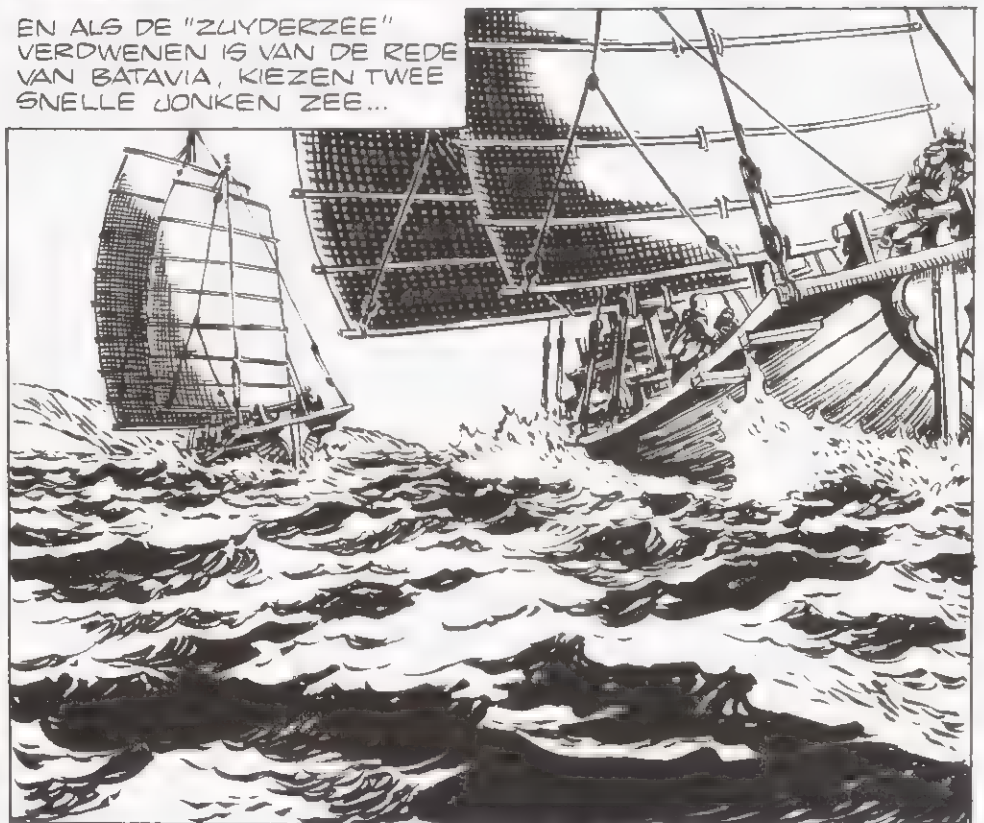
DUWEN,
JONNE! HET
GAAT NIET
VANZELF!

NEE,
ZEG! DAT
VOEL IK!

HET VERTREK VAN DE
"ZUYDERZEE" WORDT
DOOR SOMMIGEN MET
MEER DAN GEWONE BE-
LANGSTELLING GEVOLGD...

VOLG DIE BLANDA'S!
ALS ZE OP WEG ZIJN
NAAR RALANG, ZORG
DAN DAT ZE DAAR
NOOIT
AANKOMEN!

EN ALS DE "ZUYDERZEE"
VERDWENEN IS VAN DE REDE
VAN BATAVIA, KIEZEN TWEE
SNELLE JONKEN ZEE...



ENKELE DAGEN LATER... BAAS SNOEKER EN JONNE
HERSTELLEN EEN ZALING VAN DE FOKKESTENGMAST...



ZIJN
JULLIE
KLAAR?

ZO
GOED ALS,
LITKIJK.

...EN AAN DEK...

DIE SMERIGE
HITTE! IK LEG
HET AF IN
DIE OVEN, EN
WAARVOOR?
OMDAT WE
WEER OP
WEG ZIJN
NAAR IK
WEET
NIET
WAT!

PRECIES!
WE HADDEN
NOU LEKKER
ONDER EEN
PALM KUNNEN
LIGGEN IN
BATAVIA!

HEE,
KIJK!
HAAIEN!



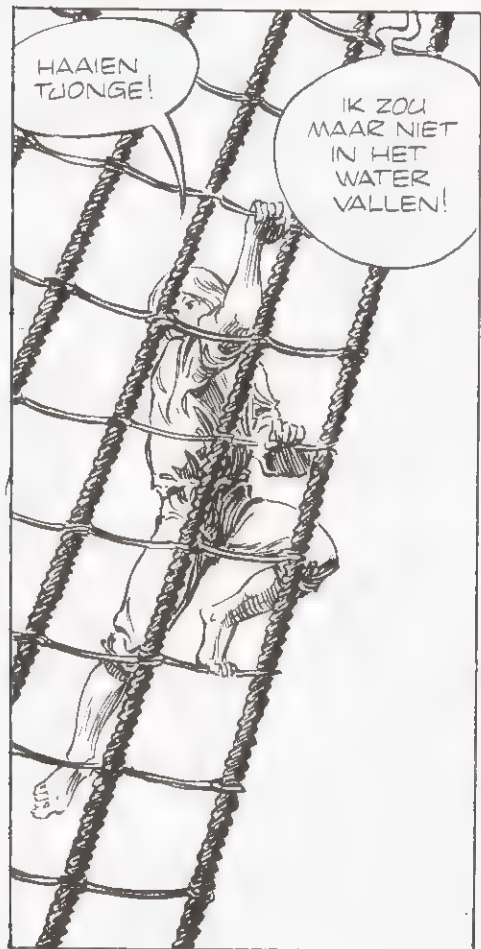
ER ZIJN
HAAIEN
BAAS!

IK HEB VAN MIJN
LEVEN AL GENOEG
HAAIEN GEZIEN, EN
NIET ALLEEN IN HET
WATER... MAAR GA
JIJ MAAR
KIUKEN!



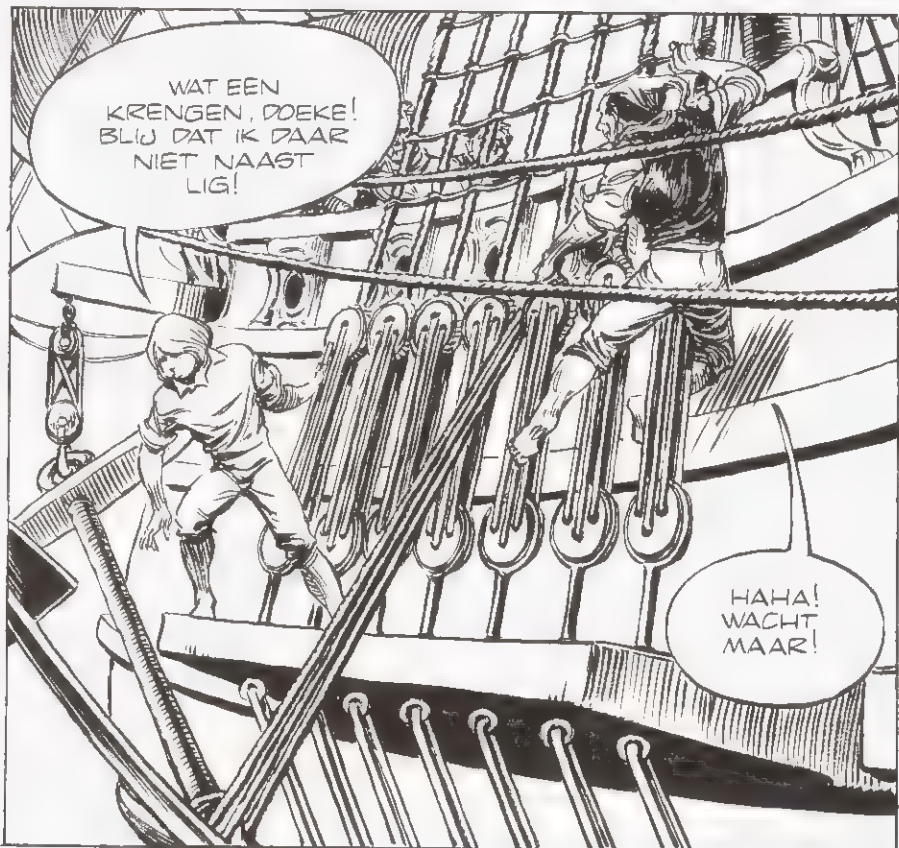
HAAIEN
TUONGE!

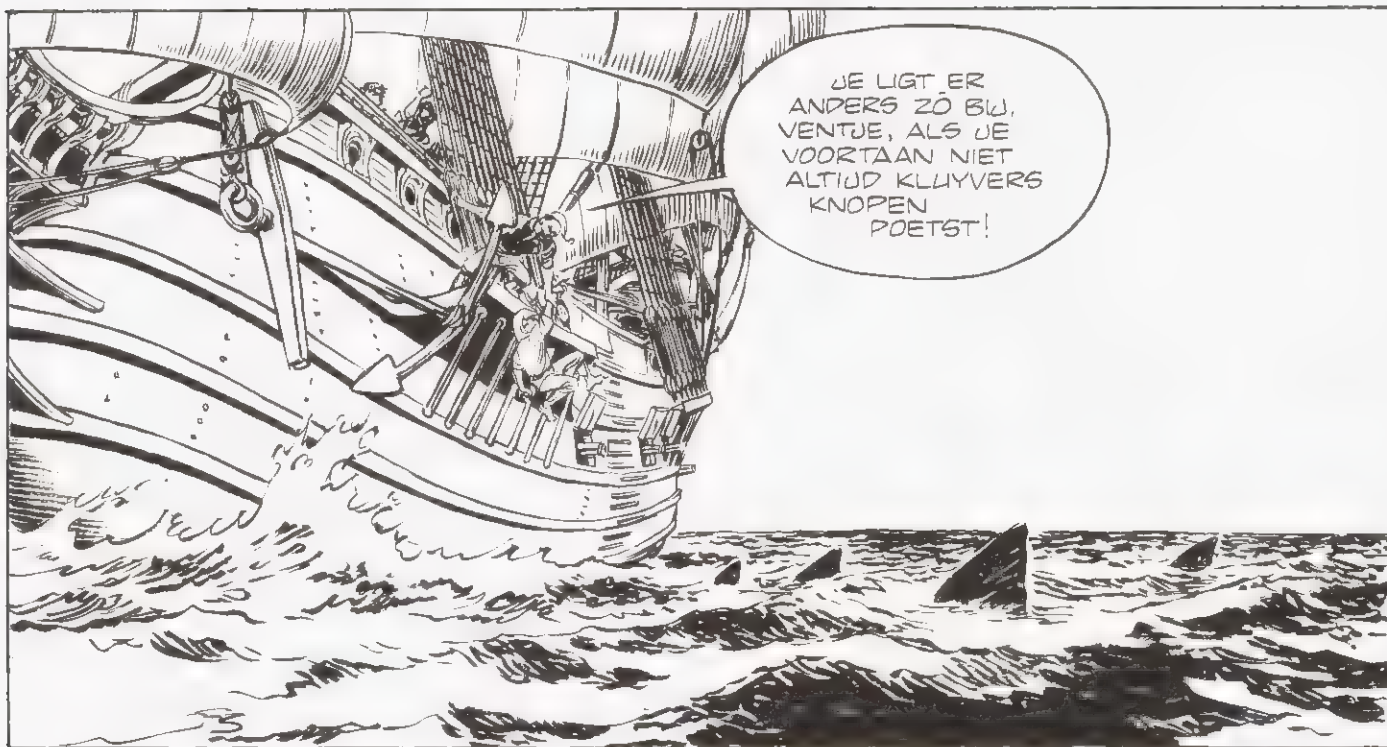
IK ZOU
MAAR NIET
IN HET
WATER
VALLEN!

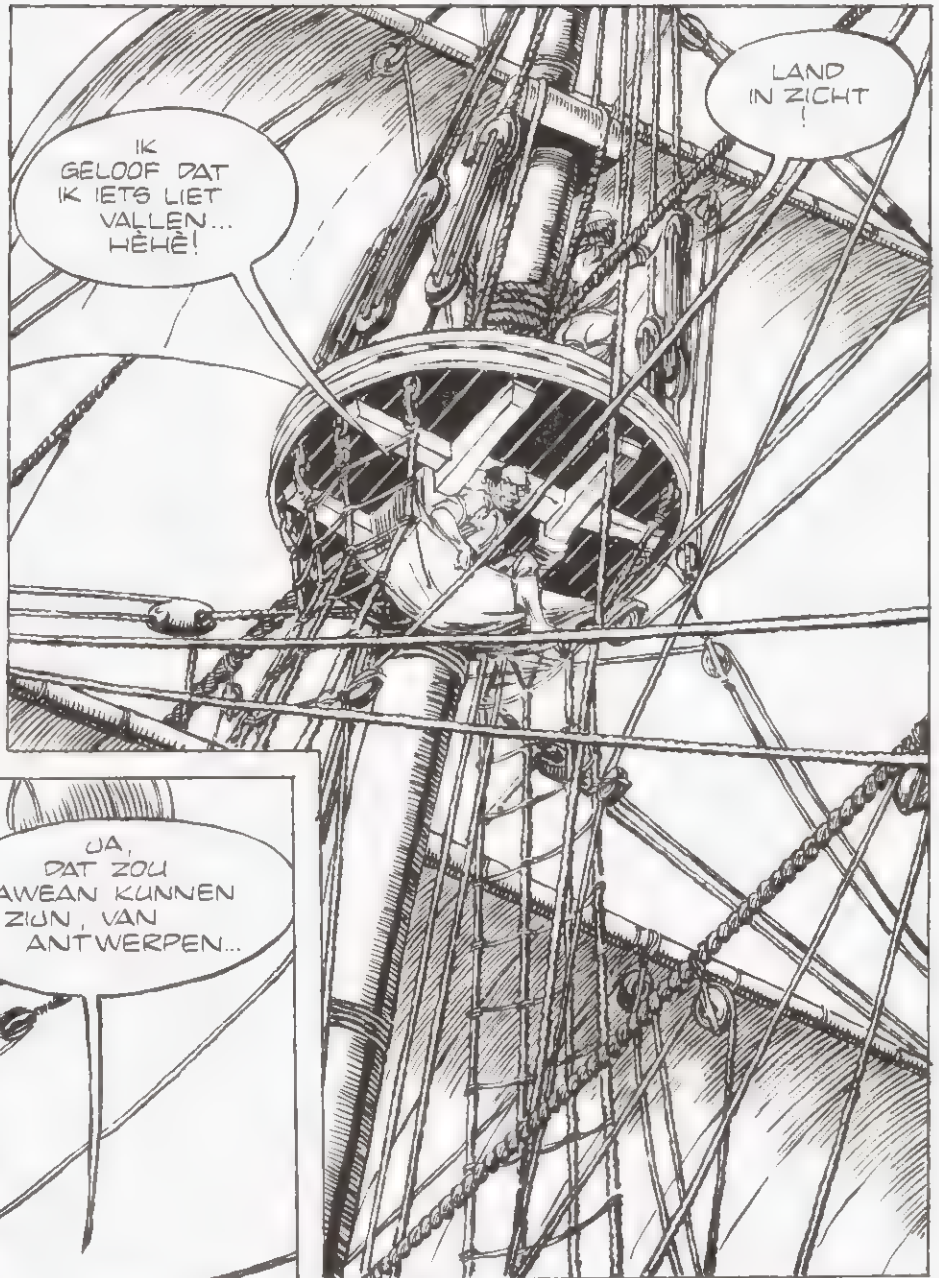


WAT EEN
KRENGEN, DOEKE!
BLIJ DAT IK DAAR
NIET NAAST
LIG!

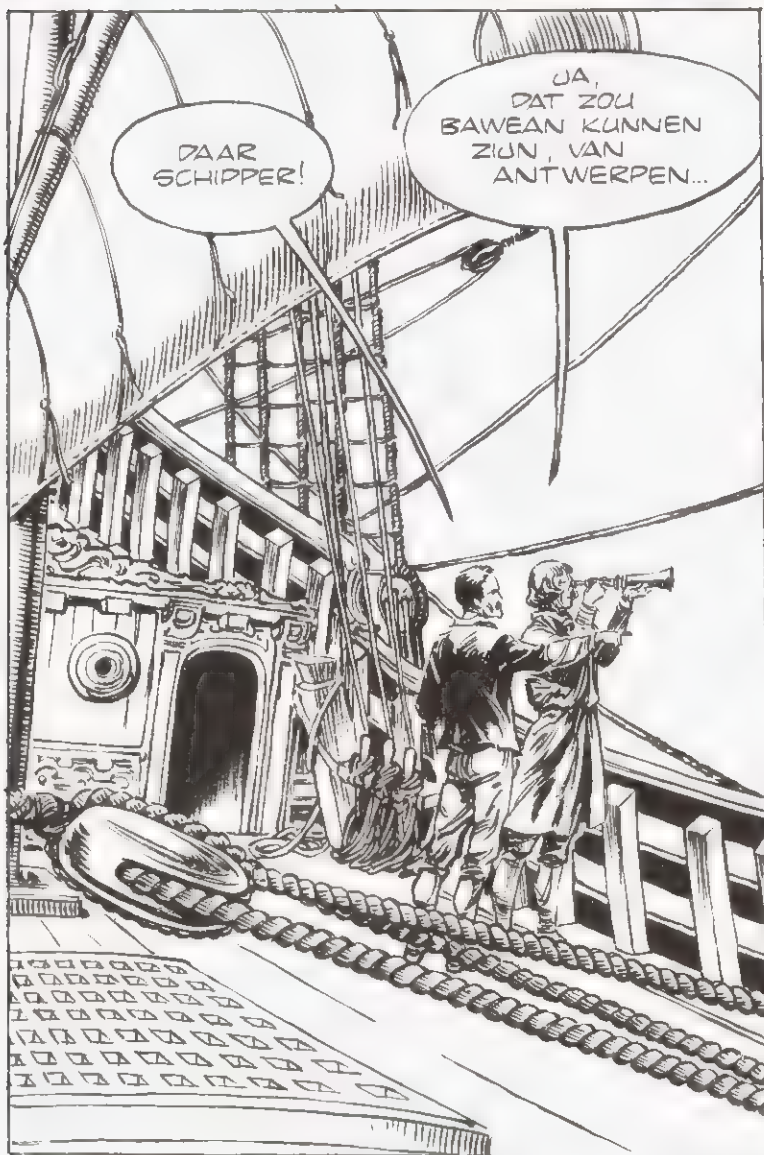
HAHA!
WACHT
MAAR!







LAND
IN ZICHT
!



DE REDE VAN
BAWEAN...



ROEIEN
LUIJLAK-
KEN!

DE STUURMAN
GAAT ZEKER VRAGEN
OF VINCK HIER
GEWEEST IS?

JA, EN UITZOEKEN WELKE KANT
HIJ IS OPGEGAAN. IK ZOU
TROUWENS OOK WEL 'NS EVEN
VAN DEZE
SCHUIT AF
WILLEN!

HET IS
HIER TROUWENS
BEST DRUK, ZIE
JE WEL, BAAS?
HOE
KOMT
DAT
NOU?



BAWEAN IS EEN PLEISTERPLAATS OP
DE ROUTE VAN STRAAT SOENDA NAAR
CELEBES EN DE MOLUKKEN. ER
IS HIER VEEL HANDELS-
VERKEER



DIE IS DAN NET OP
TIJD, WANT HET WORDT
ZO DONKER. HET GEKKE
IS, DAT IK GELOOF DAT
IK DAT DING EERDER
HEB GEZIEN.



KIJK, DAAR
KOMT NOG
EEN JONK
BINNEN.





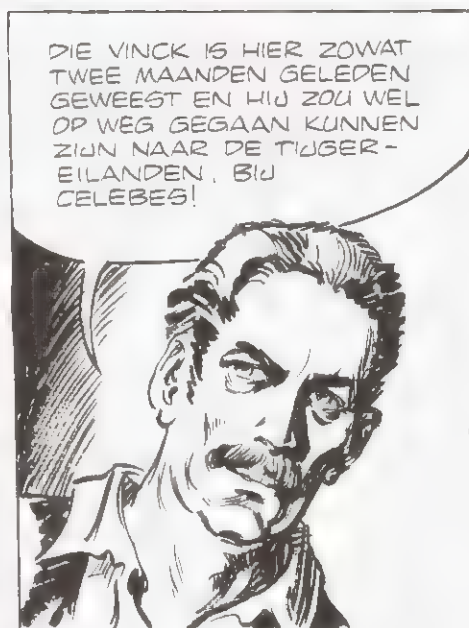
BOOT
AHOY!

ZUYDER-
ZEE! DE STUUR-
MAN KOMT AAN
BOORD.



EN VAN ANTWERPEN,
BEN JE WAT WIJZER
GEWORDEN?

JAZEKER! IK
HEB HENDRICKX,
DE COMPAGNIES-
AGENT GESPRO-
KEN.



DIE VINCK IS HIER ZOWAT
TWEË MAANDEN GELEDEN
GEWEEST EN HIJ ZOU WEL
OP WEG GEGAAN KUNNEN
ZIJN NAAR DE TIJGER-
EILANDEN, BIJ
CELEBES!



GOED, WE
VERTREKKEN
MORGEN-
OCH-
TEND!



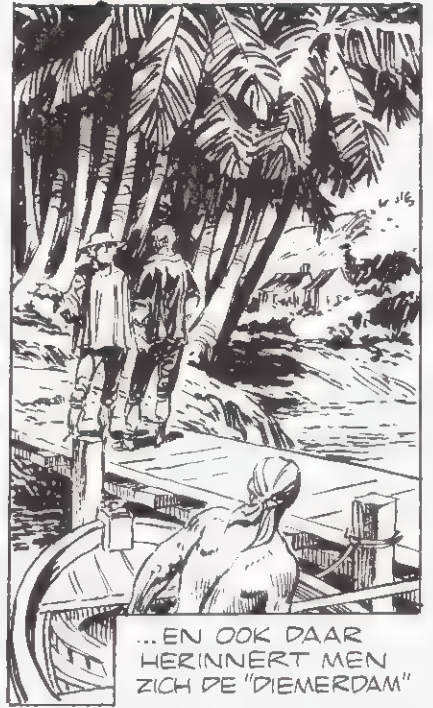
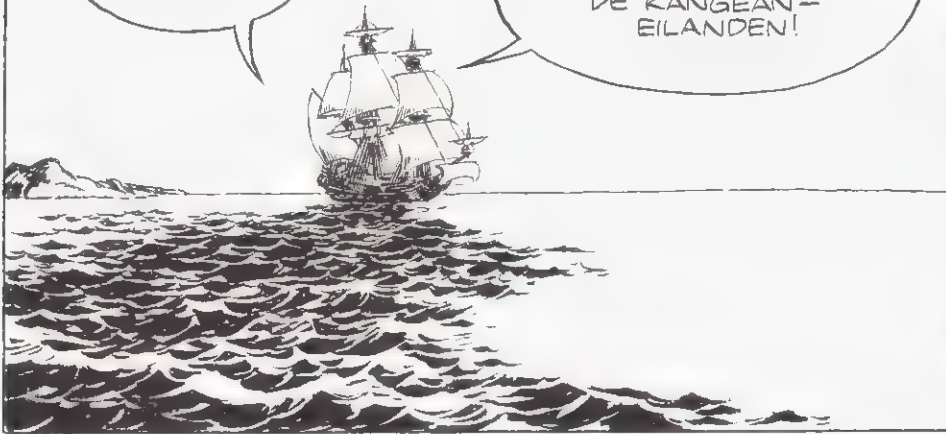
ZOU DE REST
VAN DE BEMANNING
WETEN WAAR WE
NAAR TOE
GAAN?

KOM NOU!
WE WETEN HET
ZELF NAUWE-
LIJKS.

DE VOLGENDE DAG...

MAAK
HET GROOT-
ZEIL LOS!

ALS WE
HET ZO HOUDEN,
ZIJN WE BINNEN
EEN PAAR DAGEN BIJ
DE KANGEAN-
EILANDEN!



...EN OOK DAAR
HERINNERT MEN
ZICH DE "DIEMERDAM"

EVENALS OP DIJKIT...

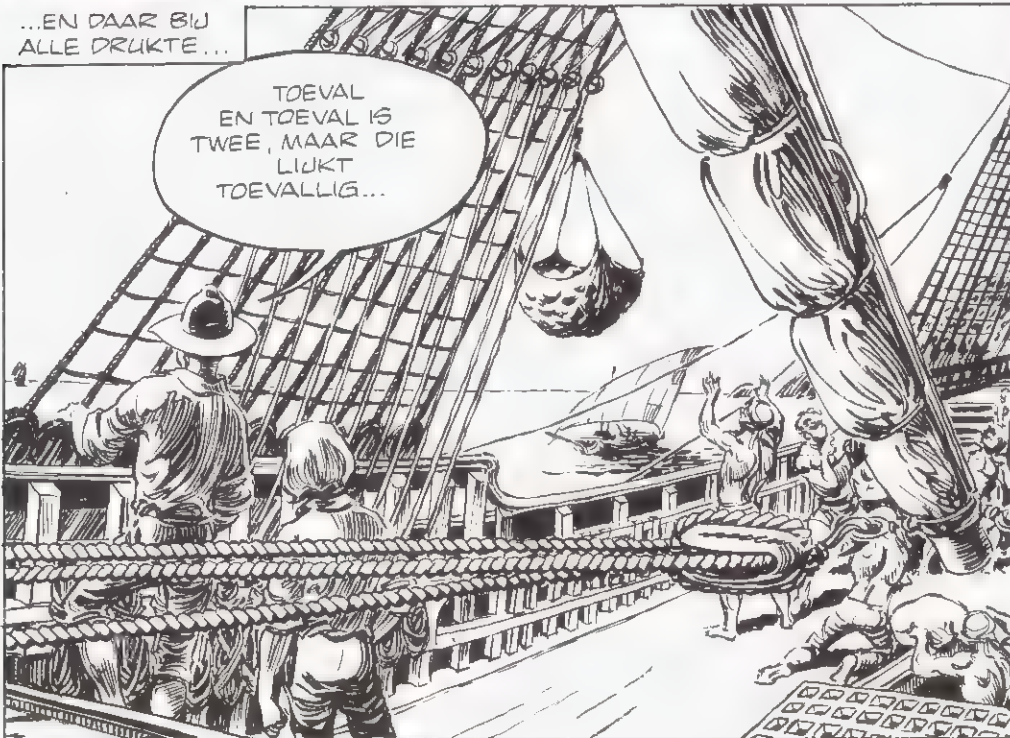
EN SALAJAR, BIJ DE
TIGER-ARCHIPEL.



HIER WORDT VERSE
PROVIAND INGENOMEN...

...EN DAAR BIJ
ALLE DRUKTE...

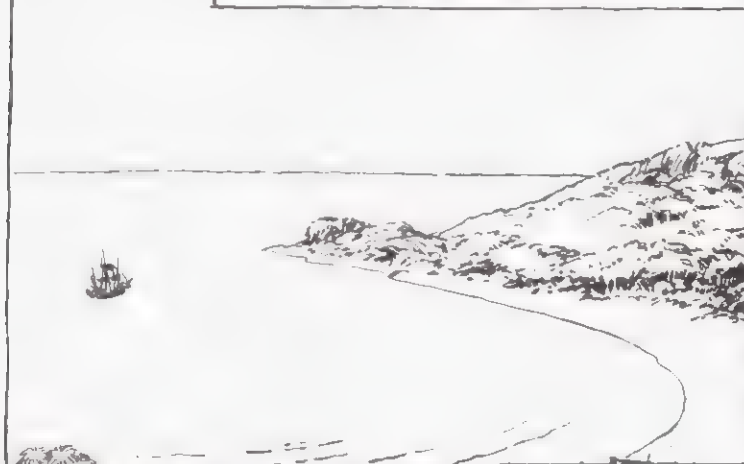
TOEVAL
EN TOEVAL IS
TWEË, MAAR DIE
LIJKT
TOEVALLIG...



...WEL ÈRG VEEL OP
DE JONK, DIE IK BIJ
BATAVIA EN BIJ
BAWEAN
GEZIEN
HEB.



EN ZO WORDT VIA GOENOENG API EN
SEROEA HET EILAND MANOEK BEREIKT.



KAN DE
JONGEN
MEE,
STUURMAN?

ALS-IE
BIJ DE
JOL BLIJFT,
VIND IK HET
BEST.



EN TERWIJL DE STUURMAN
NAVRAAG GAAT DOEN...

TOESCHIETELIJK
ZIJN ZE HIER
NIET BE-
PAALD!



ZEKER
GEEN BESTE
ERVARINGEN MET
HOLLANDERS
GEHAD.

...BLIJVEN DE
OVERIGE BEMANNINGSLEDEN OP
HET STRAND ACHTER.

HÈ, HET
LIJKT WEL
OF...

JONNE!
BLIJF
HIER!



...ALSOE
ER LETTERS
OP DIE PLANK
STONDEN!



IK WILDE
ALLEEN MAAR
EVEN KIJKEN,
BAAS!
HET LEEK
NET...



DE STUURMAN KEERT AL
SPOEDIG TERUG...

HEEFT HET
WAT OPGELEVERD,
STUURMAN?

ZE ZIJN HIER
ERG BELEEFD...

...MAAR
ERG VERTROUWEN
DOE IK HET
NIET!



EVEN LATER AAN
BOORD...

ZE ZEIDEN DAT
ER IN GEEN
JAAR HOLLAN-
DERS GEWEEST
WAREN!

MAAR ACHTER DE MAN
DIE DAT VERTELDE...



...STOND EEN
TINNEN V.O.C.
SCHOTEL, NET
ZOALS DEZE, MET
HET JAARTAL
1666!

DIE KAN DAAR NATUURLIJK
OP VERSCHILLENDE MANIEREN
TERECHT GEKOMEN
ZIJN.

TOCH ZOU IK VOOR
WE VERTREKKEN NOG
WEL EVEN ONGE-
STOORD OP DAT
EILAND WILLEN
RONDKIJKEN!



EN DUS, DIE
AVOND...

ZITTEN DE
LAPPEN OM DE
RIEMEN?

JA, VOOR
MEKAAR,
BOOTSMAN!

JE VAART
DUS ACHTER DIE
LANDTONG DE RIVIER
OP EN LEGT AAN.
ZORG DAT ZE JE
NIET
ZIEN!

ALS IK MORGENAVOND NOG
NIET TERUG BEN, IS
ER IETS FOUT
GELOPEN!

DAN ZAL IK
JE LATEN ZOEKEN!
SUCCES!

PRAAT
NIET TE HARD,
WANT ZE ZOULDEN
ONS BEST
VANAF DE WAL
IN DE GATEN
KUNNEN
HOUDEN!

DAN
BEN IK BLIJ
DAT ER BIJNA
GEEN MAAN
IS!

DAAR!
DE
RIVIER!

EN ZO VAART
DE SLOEP DE
RIVIER OP.

DIE
KOMEN
ALS GE-
ROEPEN!

DENK EROM
DAT JE JE
VERHAAL
GOED DOET!

© Oberon - G. & S. Stapel



FIJNE KLUS
ZEG, AANLEGGEN
IN HET
DONKER!

JE ZIET HIER
INDERDAAD GEEN
FLUIT!

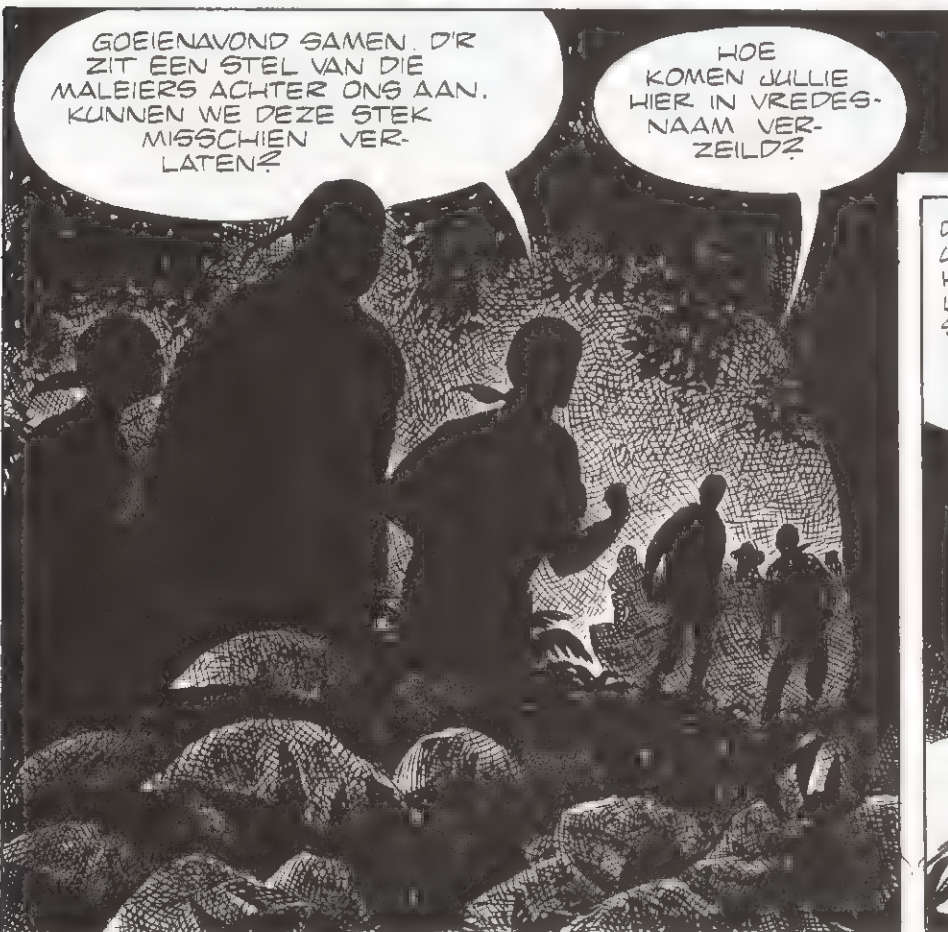
DAAR
MEER
BAKBOORD
NU!

ER WORDT EEN LANDINGSPLAATS GEVONDEN...



EN HET
STERFT HIER
NATUURLIJK VAN DE
BLOEDZUIGERS!

INDERDAAD,
MAATS. HET IS
HIER GEEN GEZOND
OORD!



GOEIE NAVOND SAMEN. D'R
ZIT EEN STEL VAN DIE
MALEIERS ACHTER ONS AAN.
KUNNEN WE DEZE STEK
MISSCHIEN VER-
LATEN?

HOE
KOMEN JULLIE
HIER IN VREDES-
NAAM VER-
ZEILD?

...DIE ECHTER NIET BIJ IEDER-
EEN IN DE SMAAK VALT.



WAT EEN SMERIGE
SLAPPE BREI HIER!
JE ZAKT WEG!



WAT
KRIJGEN
WE
NOU?



DAT WILLEN WE GRAAG
UITLEGGEN, MAAR BENNO
HEEFT EEN VAN DIE
LUI HIER WAT
STEVIG BIJ
DE KEEL
GEPAKT...





HU KAN GELUK HEBBEN, STUURMAN.
DIE LUI HIER ZIJN NOGAL HANDIG IN
HET STILLETJES DOOR DE
BOSSEN SLUIPEN!

VOORUIT
DAN MAAR, WE
GAAN WEER.

DEZE BESLISSING WORDT NIETS
TE VROEG GENOMEN...

...WANT AL SPOEDIG KOMEN DE
ACHTERVOLGERS BIJ DE
LANDINGSPLAATS.



SMERIGE HONDEN,
DIE KRIJGEN WE
NOG WEL!



© Oberon - G. & S. Stapel

DIE ZIJN WE
VOORLOPIG KWIJT. NU
KUNNEN WE EENS
RUSTIG KENNIS-
MAKEN!



DIT ZIJN DUS
BENNO EN GRAAT
EN IK BEN SPIER,
BOOTSMAN VAN DE
DIEMERDAM!



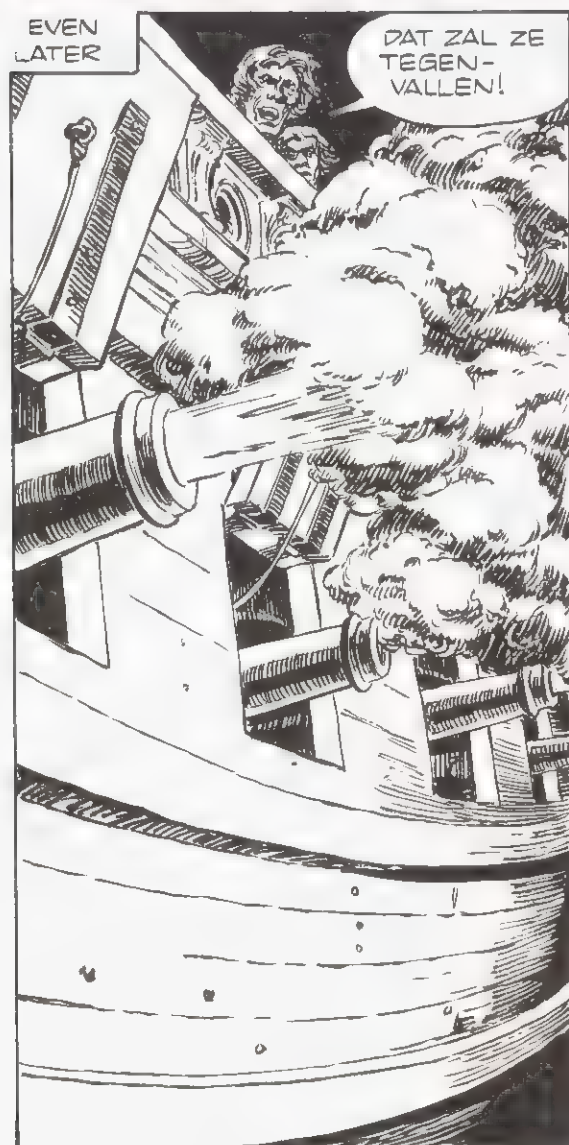
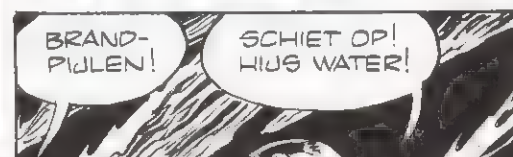


DAN VANUIT DE
GROTE MAST...



EN INDERDAAD, EEN AANTAL
PRAUWEN NADERT DE ZUYDERZEE!





ENIGE UREN LATER...



ZE
BLIJVEN
MAAR
WACHTEN!

ZOLANG WIJ
NOG WAT TE SCHIETEN
HEBBEN, BLIJVEN ZE
WEL LIT DE
BUURT!



WE SLEPEN DE SCHUIT
DE BAAI UIT, STUURMAN.
ONDER ZEIL ZAL HET
NIET LUKKEN!

VIJF-
TIEN MAN
VOOR DE
LOL, BOOTSMAN!



EN DE REST
ZORGT ERVOOR DAT
DIE LUI OP AF-
STAND BLIJVEN.

EN TERWIJL DE AANVALLEERS
MACHTELOOS TOEZIEN...



...VERDWIJNT DE "ZUYDERZEE"
LANGZAAM NAAR OPEN WATER.



WIND,
JONGENS!

WE KUNNEN
WEER OP
EIGEN KRACHT,
STUURMAN!

MOOI!
HAAL DE
SLOEP BINNEN
EN ZET ZEIL
BIJ, MANNEN!

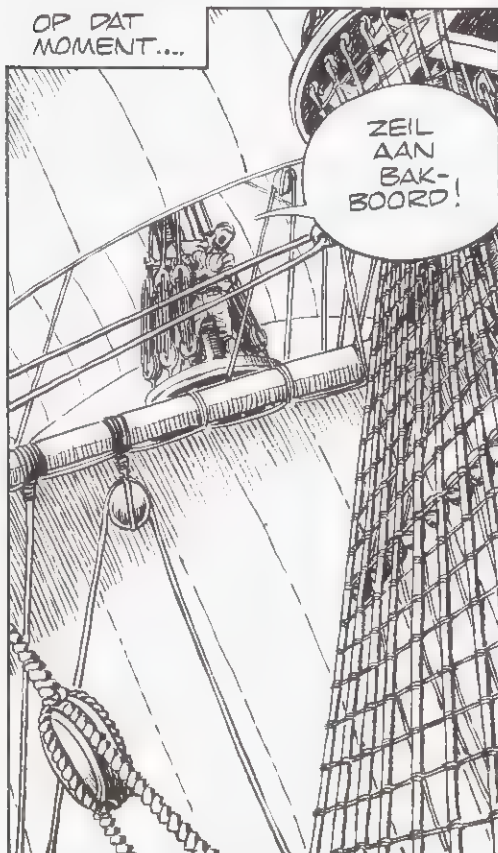


WAAROM DEDEDEN DIE
MENGEN HIER OP-
EENS ZO
VUANDIG?

IK DENK OMDAT WE IN
DE BLUURT KOMEN VAN
WAT WE AAN HET
ZOEKEN ZIJN...
VINCK EN DE
DIEMERDAM!



MAAR DIE DRIE KERELS
DIE WE OP-
GEPICKT HEB-
BEN WETEN
ER TOCH
MEER
VAN?



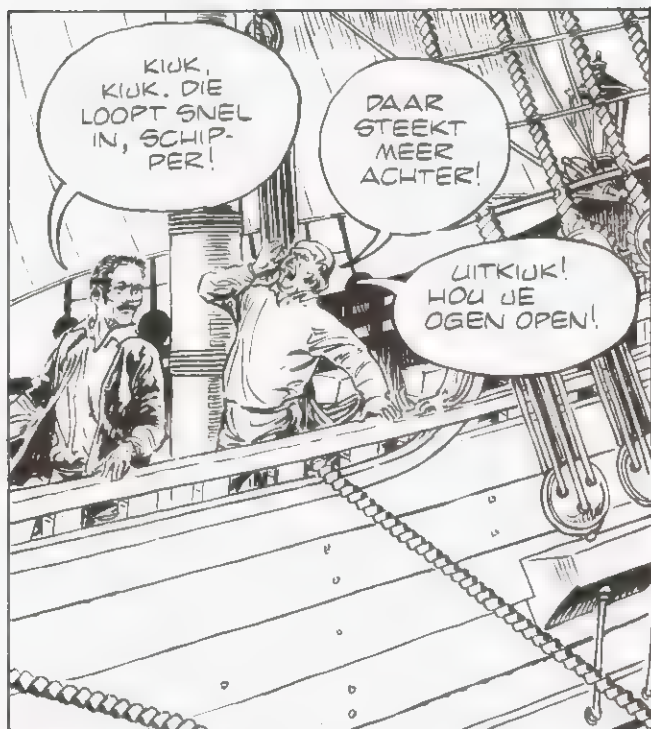
OP DAT
MOMENT....

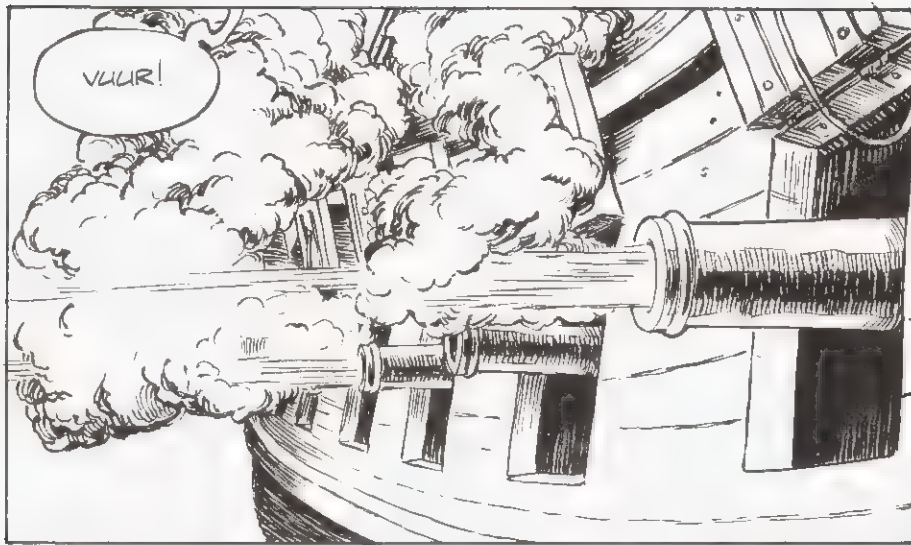
ZEIL
AAN
BAK-
BOORD!



VERVELEN
HOEVEN WE
ONS NIET!
DA'S ZEKER!

HEE!
MAAR
DAT IS
TOCH...





VUUR!



BAKBOORD
TWEDE STREEK,
EN ZORG DAT
HET VOLGENDE
SALVO RAAK
IS, DENK
EROM!

WE
MOETEN DIE
ANDERE OOK
GOED IN
DE GATEN
HOUDEN!



KIJK, NU GAAT-IE
VOOR ONS LANGS! NU
MOETEN WE ZE TE
GRAZEN NEMEN!

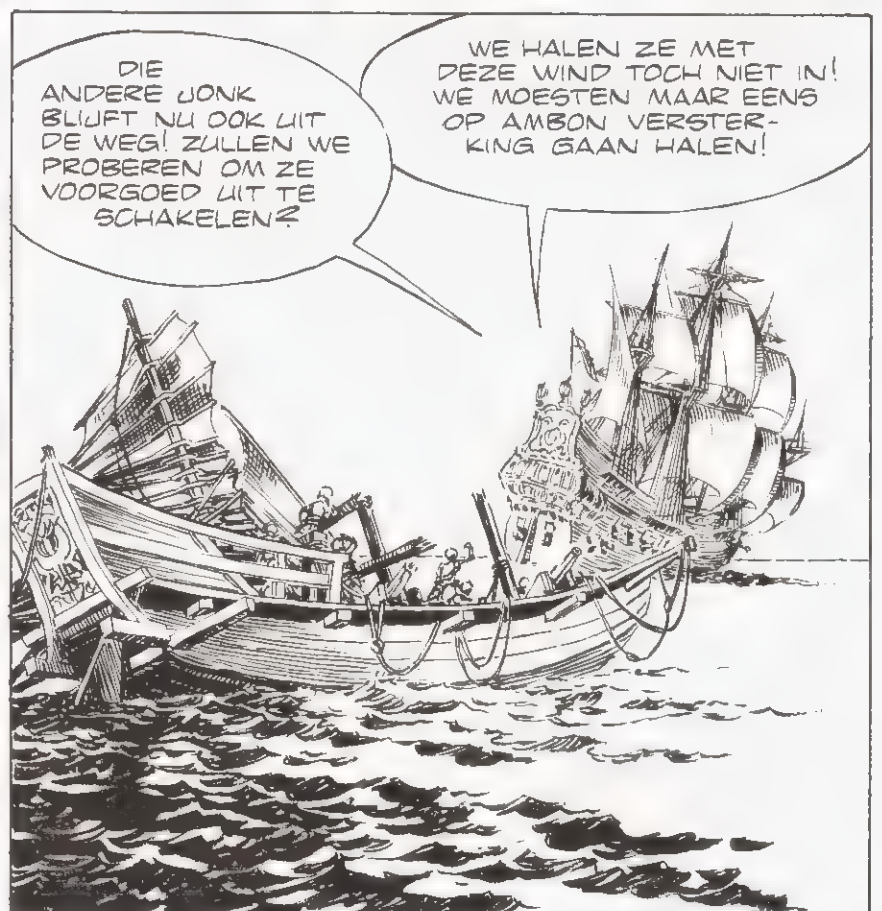
ACHTERUIT
JOCHIE!



EEN TWEEDE SALVO
HEEFT MEER SUCCES!

HU IS
ZIJN MASTEN
KWIJT!

NU
MOET
HIJ WEL
OPGEVEN!



DIE
ANDERE JONK
BLIJFT NU OOK LIT
DE WEG! ZULLEN WE
PROBEREN OM ZE
VOORGOED LIT TE
SCHAKELLEN?

WE HALEN ZE MET
DEZE WIND TOCH NIET IN!
WE MOESTEN MAAR EENS
OP AMBON VERSTER-
KING GAAN HALEN!

HET EILAND MANDER VER-
DWIJNT IN DE VERTE...



NA ENIGE TIJD...



WE KUNNEN HELAAS NIET
DICHTERBIJ KOMEN, WANT
DAN EINDIGEN WE OP
DEZELFDE
MANIER!

BIJDRAAIEN
EN EEN BOOT
UITZETTEN!

IS DAT DE
"DIEMERDAM"?

OF WAT ER
VAN OVER IS.
HET IS IN IEDER
GEVAL EEN BE-
ZAANJACHT!



DE
LIGT NOG WEL
EEN HOOP HOUT
TUSSEN DE
ROTSEN.

...VERDER
GEEN TEKEN
VAN LEVEN...

...EN OP DE
SPIEGEL STAAT NOG
"BATAVIA 1653" - JA
HOOR, DAT IS DE
"DIEMERDAM"!

DE SCHIPBREUK KAN OOK
BEST AL EEN PAAR MAANDEN
GELEDEN HEBBEN
PLAATSGE-
VONDEN!

KIJK!
DAAR LIGT
EEN KIST!

DIE KLEINE
HEEFT GELIJK!
EEN SCHEEPS-
KIST!

ALS WE HIER
AANLEGGEN
GAAT DE BOOT
AAN SPLIN-
TERS!

LAAT MIJ
ZWEMMEN MET
EEN LIJN! HET IS
MAAR EEN
KLEIN STUKJE!

DOE
DAT
MAAR
LIEVER
NIET,
JONNE!

LAAT DIE
JONGEN TOCH OOK
EENS WAT DOEN,
STUURMAN! HIJ
IS GEEN DRIE
MEER!

EN ZO...



...EN ALS DAT
GELUKT IS.



© Oberon - G. & S. Stapel





AL GAUW BLIJKT DE OPZET
VAN HET PLAN VAN SPIER...

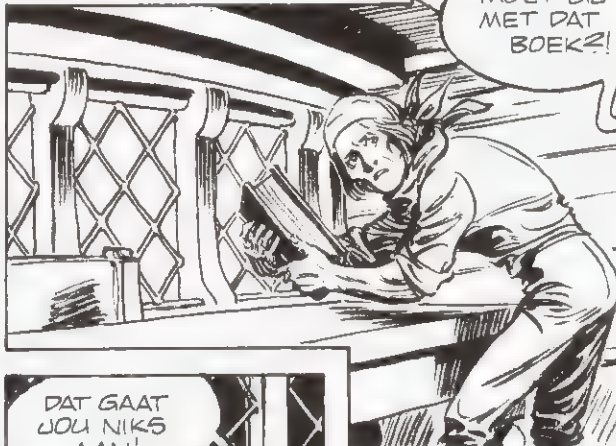
EN ALS JONNE MEEHELPT
BIJ HET BLUSSEN...



DAT IS GRAAT! DIE
PROBEERT ONGEMERKT
WEG TE
SLUIPEN!



IN DE KAJUIT WIL GRAAT
STIEKEM HET LOGBOEK
WEGPAKKEN, MAAR...



WAT
MOET JIJ
MET DAT
BOEK?!

DAT GAAT
JOU NIKS
AAN!



MAAR BIJ DE TRAP
NAAR HET DEK...

HOUD
HEM!



KIJK
KIJK! HET
LOGBOEK
VAN DE
DIEMERDAM!





STA OP JIJ!
NOU WIL IK WEL
EENS WETEN WAT
JIJ MET DAT
LOGBOEK
MOEST!



...EN NIET LANG DAARNA...
SNOEKER! GRAAT
EN DIE ANDERE TWEE
ZIJN OPGESLOTEN!

ZE HEBBEN
GEPROBEERD OM
OP DE "DIEMERDAM"
TOT MUI TERIJ
AAN TE
ZETTEN...



STOND
DAT IN
DAT
BOEK,
STUUR-
MAN?

JA, DAAROM PROBEERDEN ZE
MET BRANDSTICHTING DE
AANDACHT AF TE LEIDEN!
WE WETEN NU OOK DAT DIE
GOUDEN KRIS NOOIT IN
HANDEN VAN DIE
LUI IN DIE JONKEN
MAG VALLEN!

DIE
KRIS?



ALS DIE NAAR
MALAKKA GEBRACHT
ZOU WORDEN IS DAT
HET SEIN VOOR DE
AANVAL OP AL ONZE
BEZITTINGEN IN
DE OOST!

NOU, DAN MOETEN
WE DAT DING MAAR
GAUW NAAR AMBON
BRENGEN!
TROUWENS...
DE WIND
STEEKT OP,
GELOOF
IK!

© Oberon - G & S. Stapel

EN INDERDAAD, TERWIJL DE HEMEL BETREKT,
VERVOLGT DE "ZUYDERZEE" DE REIS NAAR AMBON,
OM DE GOUDEN KRIS UIT HANDEN VAN DE
ORANG LAOET TE HOUDEN...



~EINDE VAN DEZE EPISODE~





Het nooit eerder gepubliceerde vierde
en tevens laatste Jonne verhaal zal in het najaar 1984
bij De Lijn verschijnen.

Gerrit Stapel

Gerrit Stapel is een tekenaar die de afgelopen vijfendertig jaar een oeuvre heeft opgebouwd van een groot aantal uiteenlopende strips. Hoewel die strips varieerden van *Swiebertje* via *Ivanhoe* tot het 18de-eeuwse zeevaartverhaal *Joris Valkenier*, is het duidelijk dat zijn grootste belangstelling ligt in een romantische, legendarische Middeleeuwse verhaalsfeer, zoals die vooral tot uiting komt in zijn series *Otto van Irtin* en *Huon de Neveling*.

Gerrit Stapel is geboren op 19 mei 1921 in Amsterdam en zijn eerste tekenervaring deed hij op in de tekenfilmafdeling van de filmmaatschappij Bavaria, waar hij in 1942 ging werken. Na de oorlog tekende hij politieke prenten voor *Het Parool* en *Het Vrije Volk*, en in deze laatste krant publiceerde hij in 1949 zijn eerste strip: *Hoedje*.

In 1952 ging Gerrit Stapel in free-lance verband werken bij de Marten Toonder-studio's. In die functie leverde hij illustraties voor het weekblad *Pum Pum*, maar ook strips, zoals *Ramat*. Van 1953 tot 1955 nam hij het tekenwerk over van Hans Kresse voor diens verhalenserie over de *Jeugd van Eric de Noorman*. Daarna startte hij een eigen Middeleeuwse strip, *Otto van Irtin*, die verscheen in een aantal dagbladen en in het tijdschrift *Kris Kras*. Vrij snel na publicatie in deze kranten verschenen de eerste vijf verhalen van Otto in boekvorm bij *Het Volk*, terwijl veel later, in 1970-'71 Wolters-Noordhoff drie latere verhalen uitgaf.

Voor de Toonder-studio's tekende Gerrit Stapel verder onder meer de science-fictionstrip *Martin Evans* (in dagbladen), de zeevaartserie *Joris Valkenier* (in De Telegraaf) en een bewerking van de televisiefiguur *Swiebertje* (in Prinses).

Vanaf 1964 maakte hij enkele verhalen voor *Pep*, zoals *Ivanhoe* (1964-'65) en *Athi* (1967-'68), waarna hij zich voor een aantal dagbladen wederom op de Middeleeuwen wierp met zijn stripserie *Huon de Neveling*, die zijn avonturen

niet in de historische maar in de legendarische Middeleeuwen beleeft, zoals die geschapen zijn door de ridderromans en -legenden uit die periode.

Tegelijkertijd tekende Gerrit Stapel (van 1972 tot 1975) wederom een bewerking van een televisieserie, ditmaal van de toentertijd zeer populaire *Floris van Rozenmond*, en daarna nam hij van Thé Tjong Khing en Lo Hartog van Banda de science-fictionstrip *Arman* en *Ilva* over, waarvan hij vijf verhalen tekende. In 1978 ging hij weer voor striptijdschriften werken met de strips *Guus Arend* in *Eppo* en *Jonne* in *Donald Duck*.

Alles bij elkaar heeft Gerrit Stapel dus een zeer omvangrijk aantal stripseries op zijn naam staan, die zeer uiteenlopend van onderwerp maar vrijwel uitsluitend realistisch van karakter zijn geweest. Ook zijn stijl van tekenen heeft gevarieerde vormen gekend, hoewel steeds herkenbaar als de stijl van Gerrit Stapel: van zware arceringen tot een zeer heldere, lichte vormgeving. En een man die een dergelijk oeuvre in een geheel eigen stijl heeft opgebouwd verdient het ten volle dat zijn strips nu in albumvorm worden heruitgegeven, zodat het vluchtige karakter dat een krantestrip heeft wordt omgebouwd tot blijvende erkenning.

Verkrijgbaar in de reeks van het Nederlands beeldverhaal:

- | | | |
|-------------------|-------------------------------------|-----------------------------------|
| nr. 1. P.C. Wijn | Dick Durfal | – het oog van Siva |
| 2. M. Lodewijk | Frank de Vliegende Hollander | – de kale jonker |
| 3. P.C. Wijn | Gloria van Goes, 1 | – safari in de ruimte |
| 4. P.C. Wijn | Frank de Vliegende Hollander | – Joffer op drift |
| 5. H. Sprenger | Piloot Storm, 1 | – de vergeten vallei |
| 6. P.C. Wijn | Gloria van Goes, 2 | – Australisch avontuur |
| 7. F. Kloezeman | Stoomschip SS Anna | – het verijdelde complot |
| 8. H. Sprenger | Piloot Storm, 2 | – gevleugelde avonturen |
| 9. P.C. Wijn | Frank de Vliegende Hollander | – het valse vuur |
| 10. H. Sprenger | Piloot Storm, 3 | – de erfgenamen |
| 11. P.C. Wijn | Verowin | – deel 1 |
| 12. P.C. Wijn | Verowin | – gevleugelde avonturen |
| 13. P.C. Wijn | Gloria van Goes, 3 | – het dak van de wereld |
| 14. F. Kloezeman | Stoomschip SS Anna | – gevangenen van het oerwoud |
| 15. H. Sprenger | Piloot Storm, 4 | – het dak van de wereld |
| 16. P.C. Wijn | Jennifer Scott, 1 | |
| 17. H. Sprenger | Piloot Storm, 5 | – speciale uitgave |
| 18. P.C. Wijn | Jennifer Scott, 2 | – Gloria van Goes op de vlucht |
| 19. D. Vlottes | Senmoet, 1 | – deel 2 |
| 20. P.C. Wijn | Jennifer Scott, 3 | – het masker valt |
| 21. P.C. Wijn | Frank de vliegende Hollander | – bestemming Oregon |
| 22. M. Lodewijk | Frank de vliegende Hollander | – het masker valt |
| 23. D. Vlottes | Senmoet, 2 | – vliegende schotel |
| 24. H. Sprenger | Piloot Storm, 6 | – bestemming Oregon |
| 25. Willy Lohmann | Liselore | – jacht langs de Nijl |
| 26. H. Kabos | Tekko Taks, 1 | – het goud van de farao |
| 27. D. Vlottes | Senmoet, 3 | – de smokkelaars |
| 28. P.C. Wijn | Jennifer Scott, 4 | – het geheim van de Mount Everest |
| 29. P.C. Wijn | Alleen op de wereld | – gangsters en spionnen |
| 30. J. Looman | Dzjengis Khan, 1 | – een Kroon voor een Kind |
| 31. D. Vlottes | Senmoet, 4 | – de nieuwe hoofdstad |
| 32. G. Stapel | Jonne, 3 | – vliegende schotel |
| 33. | Bert Bus, bibliografie, 1 | – deel 1 |
| 34. H. Sprenger | Piloot Storm, 7 | – de lotgevallen van Tekko Taks |
| 35. H. Kabos | Tekko Taks, 2 | – de zwarte Anubis |
| 36. W. Lohmann | Liselore | – de verbroken zegels |
| 37. J. Looman | Dzjengis Khan, 2 | – het verlamdend mes |
| | | – strijd om het bestaan |
| | | – de piraten van de Nijl |
| | | – de troonopvolger |
| | | – Toetanchaton |
| | | – het geheim van de kris |
| | | – o.a. Olaf Noord, 1ste episode |
| | | – alles strikt geheim |
| | | – Tekko Taks zet de klok terug |
| | | – deel 2 |
| | | – strijd om het bestaan |

Gestaag wordt de Bibliotheek uitgebreid en aan de hand van de tot nu toe verschenen delen verkrijgt men al een goed overzicht van wat er in het verleden en heden aan Nederlandse strips is getekend en geschreven.

uitgeverij

de Lijn

Kleasterwei 1, 8841 KK Bayum tel. 05173-1486



